

Fritidsfisket - en aktivitet som koster samfunnet lite: **Opplevelsen danner utbyttet**

Grunnene til at folk fisker er mange; fritidsfisket gir avkobling, naturopplevelse og sosialt samvær. Opplevelsen danner utbyttet, ikke bare fangsten.

Derfor har fritidsfisket store positive effekter for den enkelte og samfunnet, i form av bedre livskvalitet, naturforståelse og trivsel - og fisket koster samfunnet lite sammenlignet med andre fritidsaktiviteter.

ANNEN BAKGRUNN

Både i Norge og i andre vestlige land er fritidsfisket den dominerende bruken av ferskvannsfiskeressursene. Fritidsfisket i Norge og Norden har en annen historisk bakgrunn enn i andre vestlige land. Bakgrunnen dannes av norsk attåtning/høsting av utmarksgoder, og av engelsk sportsfiske for fornøyselsens skyld.

MEST OMFATTENDE I NORGE

Nasjonale fritidsfiskeundersøkelser viser at fritidsfisket i Norge er mer omfattende enn i andre land vi kan sammenligne oss med, men ikke ulikt det som foregår i andre områder med et tilsvarende ressursgrunnlag.

FORAN STORE ENDRINGER

Fiske etter saltvannsfisk er mer vanlig i Norge enn i andre land det er sammenlignet med. Fiske etter innlandsfisk synes å stabiliseres eller gå noe ned på slutten av åttitallet. Både samfunns- og ressursmessige endringer antyder muligheter for store endringer i fritidsfiskets omfang, karakter og fordeling i årene framover.

Stoffet er hentet fra

NINA Utredning 027

Øystein Aas:

«Ferskvannsfiskeforvaltning og fritidsfiske. En samfunnsfaglig kunnskapsoversikt.»

Fritidsfisket gir bedre livskvalitet, naturforståelse og trivsel.

Foto: ØYSTEIN AAS

Hindringer for fritidsfiske

Blant årsaker som holder deler av befolkningen borte fra fritidsfisket er omsorg for barn/eldre, økonomiske forhold, mangel på fysisk/psykisk overskudd, sykdom/handicap og mangel på noen å fiske sammen med.

Materielle hindringer synes ikke å dominere, derimot er psyko-sosiale hindringer viktige.

Dette henger klart sammen med motivasjonen hos den enkelte. Tiltak mot de

uttrykte hindringer som ikke ser dem i sammenheng med motivasjonen og behovene til den enkelte, kan lett mislykkes.

Hindringer som er motivrelaterte kan vanskelig løses direkte. En må øke interessen og motivasjonen hos den enkelte.

Viktige tiltak for å redusere betydningen av hindringer kan derfor like godt være opplærings- eller sosialiseringstiltak blant barn.

Fritidsfiskerne ingen homogen gruppe

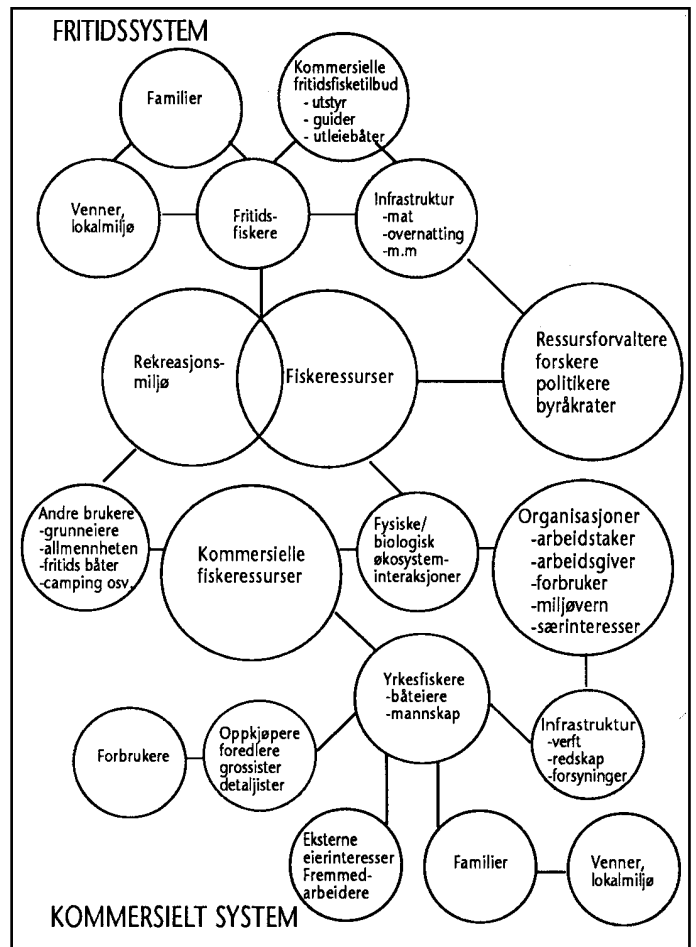
Fritidsfiskerne er ingen homogen gruppe. Basert på ulikheter i motiver og adferd må det i forvaltningsmessig sammenheng tas utgangspunkt i at det ikke er hensiktsmessig å tilrettelegge for et «gjennomsnitt.» Virkemidler og tiltak bør derfor rettes inn mot mer definerte grupper enn «allmennheten.»

HOLDNINGER VARIERER
Holdninger og preferanser for tiltak og reguleringer av fisket varierer mellom grupper av fiskere. Brukerne er ikke nødvendigvis mest positive til de tiltak eller regler som biologisk er de mest gunstige. Hvilke motiver og grupper som dominerer blant norske fritidsfiskere, bør undersøkes.

KUNNSKAP OM BRUKERNE
Samfunnsfaglig kunnskap om fritidsfisket bør være et viktig supplement og et korrektiv for den biologisk baserte forvaltningen av ferskvannsfisk.

Det bør tas hensyn til kunnskap om brukernes reaksjoner, behov og ønsker i utformingen av fiskeforvaltningen. Ellers kan en lett mislykkes dersom det er et mål å opprettholde eller øke befolkningens deltagelse i fritidsfiske etter ferskvannsfisk.

De menneskelige komponentene i et fiskerisystem. Her vises aktørene og relasjoner mellom interessene.

Bedre tilbud til spesielle grupper

Uansett hvilke virkemidler forvaltningen rår over eller ønsker å prioritere, vil økt kunnskap om de ulike brukergruppens motiver, holdninger og respons på ulike forvaltningsstrategier har stor relevans.

Fiskebestandene og fiskens livsmiljø kan også forvaltes på flere måter med hensyn til størrelse, arter, fangssannsynlighet m.m. Ulike typer fiskere vil foretrekke ulike typer biotoper: Rennende bekker, store elver, saltvann, innsjøer nær tettsteder, innsjøer på fjellet, lakseelver osv.

Kunnskaper om hvordan man kan bedre tilbudet til spesielle grupper ved å prioritere gitte arter, bestands sammensetninger og biotoper, vil føre norsk fiskeforvaltning et skritt framover. Bare ved å få et bedre kunnskapsgrunnlag om brukerne, vil forvaltningen kunne foreta en riktigere fordeling av ferskvannressursene i Norge.

Er optimal samfunnsnytte lik maksimal avkastning?

Ferskvannsfiskeforvaltningen i Norge og i andre land har overordnede målsettinger som understreker betydningen av fiskeressursene ut fra samfunnets løpende behov og bruk. Ferskvannsfiskene har i dag hovedsakelig en verdi som grunnlag for fritidsfiske. Maksimal avkastning i kilo fisk står likevel fortsatt som et dominerende mål for forvaltning og drift av fiskebestander.

ANDRE MÅLSETTINGER

Forvaltningen har i beskjeden grad tatt konsekvensen av at ressursen i hovedsak har en verdi i fritidssammenheng og synes å benytte målsettinger og forvaltningsverktøy som hører hjemme i kommersielle fiskerier. Skal forvaltningen

legge til grunn hva som er til størst mulig gagn for samfunnet, må man i dag fokusere på hvordan man kan påvirke kvaliteten på og dermed utbyttet av fritidsfiskeopplevelsen.

HOLDNINGER VARIERER

Målsettinger som tar slike hensyn, vil beholde sin relevans uansett hvilke sett av tiltak og virkemidler forvaltningen rår over, enten det er tradisjonelle kultiveringstiltak, juridiske eller informasjonsmessige tiltak. Samfunnsfaglig kunnskap om utøvelsen av fritidsfisket vil klargjøre målgrupper og kan bidra med kunnskap som kan lette utformingen av delmål og valg av virkemidler i en slik sammenheng.

Omfanget av fritidsfisket

vil trolig kunne påvirkes av endringer av ressursituasjonen (bl.a. langtransporterte forurensninger, lokale forurensninger til vann, laksesykdommer, og beskat-

ningsproblemer) og av endringer i samfunnet, som økt fritid, endret fritidsmønster, økonomi og økt urbanisering (andelen av befolkningen uten tilknytning til naturområder og bygder øker sterkt).

BESTILLING: NINA Utredning 027 kan bestilles fra NINA v/informasjonsjefen. Porto/eksp. kr. 50.